

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	156
Land:	Gaza
Kilde:	Landinfo.
Titel:	Temanotat. Palestinerne på Vestbredden og i Gaza: Folkeregistrering og identitetsdokumenter
Udgivet:	10. februar 2011
Optaget på baggrundsmaterialet:	8. september 2011

Temanotat

Palestinerne på Vestbredden og i Gaza: Folkeregistrering og identitetsdokumenter

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2011

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: mail@landinfo.no

www.landinfo.no

Temanotat: **Palestinerne på Vestbredden og i Gaza: Folkeregistrering og identitetsdokumenter**

SUMMARY

The Palestinians in Gaza and the West Bank, with the exception of East Jerusalem, are recorded in a population registry administered by the Palestinian Authority. All changes or additions to the registry need the formal approval of Israel. The Palestinian Authority is responsible for issuing passports and identity cards. There are some Palestinians residing in Gaza and the West Bank who are not registered in the population registry.

SAMMENDRAG

Palestinerne i Gaza og på Vestbredden, med unntak av Øst-Jerusalem, er registrert i et folkeregister som administreres av de palestinske selvstyremyndighetene. Alle endringer og tilføyelser må forhåndsgodkjennes av Israel. Selvstyremyndighetene er ansvarlige for å utstede pass og identitetsdokumenter. Det befinner seg enkelte palestinere i områdene som ikke er registrert i folkeregisteret.

INNHold

1. Innledning	5
2. Administrasjonen av Vestbredden og Gaza før 1993	5
3. Administrasjonen av Vestbredden og Gaza etter 1993	6
3.1 Folkeregistrering i regi av de palestinske selvstyremyndighetene	7
3.2 Identitetsnummer	7
3.3 Fødselsattest	8
3.4 Identitetskort utstedt av selvstyremyndighetene	8
3.4.1 Søknadsprosedyrer	9
3.4.2 Identitetskort utstedt til palestinere som mangler identitetsnummer	9
3.5 Pass utstedt av selvstyremyndighetene	9
3.5.1 Søknadsprosedyrer	10
3.5.2 Søknad om pass fra Vestbredden	10
3.5.3 Søknad om pass fra Gaza	10
3.5.4 Søknad om pass fra utlandet	12
3.5.5 Søknad om pass fra utlandet dersom man har mistet sitt gamle pass	12
3.6 Palestinske spesialpass uten identitetsnummer ("00-pass")	12
3.7 "Uregistrerte" med tilhørighet til Vestbredden eller Gaza	14
3.8 Familiegjennforening	14
3.9 Deportasjoner fra Vestbredden til Gaza	16
3.10 Bruken av jordanske reisedokumenter	17
3.11 Utenlandsreiser fra Vestbredden og Gaza	17
3.11.1 Utenlandsreiser fra Vestbredden	17
3.11.2 Utreise fra Gaza over Erez	18
3.11.3 Utreise fra Gaza over Rafah	19
3.11.4 Innreise til Gaza over Rafah	20
3.12 Forfalskninger, korrupsjon og nepotisme	20
4. Palestinerne i Øst-Jerusalem	21
5. Palestinere med israelsk statsborgerskap – "israelske arabere"	22
6. Referanser	23

1. INNLEDNING

Dette temanotatet beskriver hvordan palestinerne på Vestbredden og i Gaza er registrert i offentlige registre, hva slags oppholdsstatus de har samt hva slags identitetsdokumenter og reisedokumenter de får utstedt. Notatet bør leses i sammenheng med Landinfos bakgrunnsnotat om de palestinske flyktningene i Midtøsten, og eventuelt tilsvarende notater om palestinerne i Jordan, Egypt, Syria og Libanon (Landinfo 2010a; Landinfo 2010b; Landinfo 2010c; Landinfo 2010d; Landinfo 2011).

Temanotatet bygger dels på offentlig tilgjengelige informasjon, i form av trykte publikasjoner og publikasjoner på internett, og dels på samtaler med lokale myndigheter, akademikere og representanter for internasjonale organisasjoner og lokale menneskerettighetsorganisasjoner foretatt i forbindelse med Landinfos informasjonsinnhentingsreiser til de palestinske områdene i mars 2008, juni 2009 og oktober – november 2010.

2. ADMINISTRASJONEN AV VESTBREDDEN OG GAZA FØR 1993

Vestbredden og Gaza ble kontrollert av henholdsvis Jordan og Egypt frem til 1967 da Israel okkuperte områdene. Etter okkupasjonen foretok Israel en folketelling på Vestbredden og i Gaza. Basert på denne folketellingen ble det etablert et nytt folkeregister over den palestinske befolkningen. Det ble satt opp en egen okkupasjonsmyndighet, "The Civil Administration of Judea and Samaria", som bl.a. utstedte oppholdstillatelser og identitetskort til palestinerne som ble registrert under folketellingen (HRW 2010, s. 22-23; Shiblak 1996, s. 40).

Palestinere fra Vestbredden og Gaza som flyktet, eller som av andre grunner oppholdt seg i utlandet når folketellingen ble gjennomført, ble ikke innført i det nyetablerte folkeregisteret og mistet retten til permanent opphold på Vestbredden og Gaza (Shiblak 1996, s. 40). Denne gruppen utgjorde anslagsvis over 400 000 personer (Takkenberg 1998, s. 17).

Palestinere som var omfattet av det nye folkeregisteret, men som reiste ut av områdene grunnet arbeid eller studier, ble slettet fra registret og nektet retur og permanent opphold på Vestbredden og Gaza dersom de oppholdt seg utenfor områdene over en viss tid. Ifølge Hassan Alawi, viseminister ansvarlig for Avdeling for sivile saker og pass i det palestinske innenriksdepartementet i Ramallah, samt Shawan Jabarin, direktør for den palestinsk menneskerettighetsorganisasjonen al-Haq (samtaler med Landinfo i mars 2008), ble disse tidsfristene i begynnelsen satt til en uke. Fristene ble siden utvidet til fire uker. I 1976 ble fristene utvidet til ett år, og i 1982 til tre år. Anslagsvis 150 000 palestinere ble mellom 1967 og 1993 slettet fra registeret. De mistet dermed retten til permanent oppholdstillatelse i de okkuperte områdene fordi de ikke overholdt returfristene fastsatt av israelske myndigheter (Shiblak 1996, s. 40). Etter Oslo-avtalen i 1993 opphørte ordningen med begrenset

mulighet til retur etter utenlandsopphold. De som tidligere hadde blitt strøket fikk imidlertid ikke vende tilbake.

3. ADMINISTRASJONEN AV VESTBREDDEN OG GAZA ETTER 1993

I 1993 undertegnet Israel og Den palestinske frigjøringsorganisasjonen (PLO) den såkalte Declaration of Principles (Oslo-avtalen) som banet vei for indre palestinsk selvstyre på deler av Gazastripens og Vestbreddens territorium fra og med 1994. Som ledd i avtalen, skulle Vestbredden og Gaza gradvis overføres til palestinsk kontroll. Den første myndighetsoverføringen fant sted i 1994 og omfattet Gazastripen¹ og Jeriko på Vestbredden. I 1995 ble ytterligere områder på Vestbredden overført til palestinsk kontroll. Man ble da enige om å dele inn Vestbredden i såkalte A-områder under full palestinsk kontroll, B-områder under sivil palestinsk kontroll, men med israelsk ansvar for sikkerhet og politioppgaver, og C-områder under full israelsk kontroll. A-områdene omfattet de store byene på Vestbredden.² B-områdene omfattet mesteparten av den palestinske befolkningen på landsbygda på Vestbredden, og C-områdene omfattet de israelske bosettingene, israelske militære soner og mesteparten av Jordandalen. A- og B-områdene ble gjennom justeringsavtaler senere på 1990-tallet utvidet noe, men etter utbruddet av Al-Aqsaintifadaen i 2000 stoppet fredsprosessen opp, og dermed også overføringen av ytterligere landområder til palestinsk kontroll.³

Ifølge den israelske siviladministrasjonen på Vestbredden ("Civil Administration of Judea and Samaria") som Landinfo snakket med i mars 2008, lever i dag 97 % av den palestinske befolkningen på Vestbredden i områder som formelt er under palestinsk administrasjon, dvs. A- og B-områder. Palestinske myndigheter har imidlertid ansvaret for å utstede identitetsdokumenter og pass til samtlige palestinere på Vestbredden, også de som bor i C-områder.

I januar 2006 vant Hamas valget til selvstyremyndighetenes nasjonalforsamling og dannet regjering. Dette førte til en intern konflikt mellom Hamas og det tidligere regjeringsbærende partiet Fatah ledet av den sittende presidenten Mahmoud Abbas. Konflikten dreide seg blant annet om hvem som skulle ha kontroll med de

¹ Etter 1994 beholdt Israel kontrollen med de israelske bosettingene, et industriområde nord på Gazastripen og en sikkerhetssone langs grensegjerdet mot Israel. I 2005 trakk Israel sine militære styrker ut av Gaza etter en ensidig beslutning, og de israelske bosetterne ble evakuert. Israel har imidlertid beholdt kontrollen over industriområdet i nord. I tillegg håndhever de fremdeles en såkalt sikkerhetssone langs grensen hvor palestinere ikke gis tillatelse til å oppholde seg. Israel har også beholdt kontrollen med luftrommet over Gaza og sjøterritoriet utenfor (B'Tselem u.å.).

² Hebron ble delt i en palestinsk kontrollert sektor ("H1") og en israelsk kontrollert sektor ("H2") som omfattet de israelske bosettingene i sentrum av byen. For utenom de israelske bosettingene bor det om lag 30 000 palestinere i H2.

³ Under Al-Aqsaintifadaen tidlig på 2000-tallet ble palestinske tettbygde områder på Vestbredden, herunder A-områder som skulle være under full palestinsk kontroll, periodevis re-okkupert av israelske militære styrker. I dag er A-områdene igjen under selvstyremyndighetenes kontroll, men israelske styrker gjennomfører ofte arrestasjonskampanjer nattestid.

palestinske sikkerhetsstyrkene. Konflikten ble etter hvert voldelig med stadige sammenstøt mellom sikkerhetsstyrker og militsgrupper tilknyttet henholdsvis Hamas og Fatah. En våpenhvile og enighet om en ny samlingsregjering i mars 2007 bidro ikke til å blegge konflikten. De voldelige sammenstøtene kulminerte med at Hamas tok kontroll over Gazastripen militært i juni 2007. President Abbas svarte med å oppløse den sittende samlingsregjeringen og utnevne en ny regjering ledet av Salam Fayyad. Hamas nektet å anerkjenne den nye regjeringen og fortsatte å styre i Gaza samtidig som regjeringen til Fayyad styrte Vestbredden. Denne splittelsen med to ulike palestinske regjeringer, én på Vestbredden dominert av Fatah og regjeringen til Fayyad, og én i Gaza dominert av Hamas, har vedvart frem til dag. De to regjeringene anerkjenner ikke hverandre og motarbeider hverandre på de fleste områder. Regjeringen på Vestbredden har nektet å sende blanke pass til Gaza, noe som gjør at palestinerne i Gaza i dag må søke om pass på Vestbredden via stedfortredere (se kapittel 3.5). De to regjeringene har imidlertid kommet til en forståelse med hensyn til registreringer og oppdateringer i folkeregistrene og tildeling av identitetsnumre. Det utstedes derfor identitetskort og andre offentlige dokumenter på både Vestbredden og i Gaza (se kapittel 3.2 – 3.4).

3.1 FOLKEREISTRERING I REGI AV DE PALESTINSKE SELVSTYREMYNDIGHETENE

I 1994 overtok de palestinske selvstyremyndighetene det israelske folkeregisteret over palestinere bosatt på Vestbredden og Gaza. Selve administrasjonen av registeret ble delegert til Avdeling for sivile saker og pass (*al-Ahwal al-madania wal-jawazat*) i det palestinske innenriksdepartementet (Migrationsverket 2009, s. 54).

I tråd med fredsavtalen sitter israelske myndigheter på en kopi av det palestinske folkeregisteret. Kopien er til enhver tid oppdatert, og alle nyregistreringer, endringer og tilføyelser til registeret må godkjennes av Israel før de kan tre i kraft. Selvstyremyndighetene kan ikke gjøre tilføyelser til registeret uten israelsk godkjenning. Det betyr bl.a. at de som ble strøket fra registeret av Israel mellom 1967 og 1993 ikke kan tilbakeføres (se kapittel 2). Israel godkjente en del nyregistreringer i perioden 1994 til 1997. Dette var i første rekke medlemmer av PLO og andre palestinere utenfra som fikk jobber i den palestinske selvstyreadministrasjonen og i selvstyremyndighetenes politistyrker, samt deres familier. En studie fra 1997 anslo at 60 000 palestinere hadde returnert til Vestbredden og Gaza mellom 1994 og 1997 (Lia 2006, s.185-186). Israel godkjente ikke nye tilføyelser til folkeregisteret etter dette, med unntak av familiegjenforeningssaker (se kapittel 3.8).

Følgende personopplysninger er registrert i folkeregisteret som de palestinske selvstyremyndighetene i dag administrerer: Fornavn, familienavn, fars navn, farfars navn, mors navn, fødselsdato, fødested, kjønn, religion, sted og dato for utstedelse av identitetskort, adresse, sivilstand, navn på ektefelle og barn samt identitetsnummer på disse (Migrationsverket 2009, s. 54).

3.2 IDENTITETSNUMMER

Alle som er folkeregistrert blir gitt et unikt identitetsnummer (*raqam al-hawiyya*), som tildeles ved fødselen og beholdes livet ut. De som har fått tildelt et identitetsnummer har i praksis lovlig oppholdstillatelse på Vestbredden eller i Gaza. Nummeret står oppført på identitetskort, pass og andre personlige dokumenter utstedt

av de palestinske selvstyremyndighetene. Identitetsnummeret består av ni sifre og begynner alltid med tallet 4, 8 eller 9.⁴ Nummer som begynner med tallet 4 indikerer at vedkommende ikke var registrert før 1993, men fikk tillatelse til å vende tilbake og bosette seg på Vestbredden eller Gaza midt på 1990-tallet, eller at vedkommende har blitt registrert gjennom familiegjengenforening (Migrationsverket 2003, s. 9).

I henhold til rådende israelsk praksis kan den som har en registrert palestinsk far eller mor, som er yngre enn seksten år og som befinner seg i de okkuperte områdene, søke om å få identitetsnummer (Migrationsverket 2009, s. 54).

3.3 FØDSELSATTEST

Det palestinske innenriksdepartementet kan utstede fødselsattester til alle palestinere som er registrert i folkeregisteret og tildelt identitetsnummer. Identitetsnummeret står oppført på fødselsattestene (Migrationsverket 2009, s. 56).

3.4 IDENTITETSKORT UTSTEDT AV SELVSTYREMYNDIGHETENE

Selvstyremyndighetene i Gaza og på Vestbredden utsteder identitetskort til alle palestinere som er registrert med identitetsnummer. Ifølge Hassan Alawi, viseminister i det palestinske innenriksdepartementet (samtale i Ramallah i oktober 2010) er det obligatorisk med identitetskort fra 16 års alder. Ifølge Migrationsverket kan det søkes om identitetskort fra 16 års alder og er obligatorisk fra 18 års alder (Migrationsverket 2009, s. 54).⁵ Kortene er lysegrønne⁶ og inneholder bilde og identitetsnummer samt følgende personopplysninger: Navn, familienavn, fars navn, farfars navn, mors navn, fødselsdato, fødested, kjønn, religion og utgivelsessted. Personopplysninger er gjengitt på både arabisk og hebraisk. Baksiden av kortet er lyst rosa og inneholder et serienummer. Sammen med identitetskortet følger alltid en hvit datautskrift hvor navn og identitetsnummer på ektefelle og barn fremgår. Identitetskort og den medfølgende datautskriften oppbevares normalt sammen i et grønt plastomslag. Barn kan være innskrevet i både mors og fars datautskrift som følger med identitetskortene (Migrationsverket 2009, s. 55). I følge representanter for det palestinske innenriksdepartementet (samtale i Ramallah i november 2010), fremgår også folkeregistrert adresse av datautskriften som medfølger identitetskortet.

⁴ Det finnes identitetskort som begynner med tallet 7. Disse kortene er utstedt av palestinske selvstyremyndigheter unilateralt til uregistrerte palestinere, og er ikke anerkjent av israelske myndigheter (se kapittel 3.4.2).

⁵ Barn under 16 år har ikke identitetskort. Ifølge Hassan Alawi i det palestinske innenriksdepartementet i Ramallah (samtale med Landinfo i oktober 2010) har barn som regel likevel ikke problemer med å krysse israelske kontrollposter på Vestbredden. For barn under 16 år er ikke identitetskort påkrevd, og så lenge vaktene ved kontrollposten ikke mistenker at et barn er over 16 år vil de som regel la vedkommende passere. Barn reiser som oftest uansett i følge med sine foreldre og vil alltid være ført inn i en datautskrift vedlagt foreldrenes identitetskort. Noen barn har også pass som de kan legitimere seg med. Andre tar med seg sin fødselsattest når de skal krysse israelske kontrollposter.

⁶ Identitetskort utstedt av israelske myndigheter før 1994 er oransje med personopplysninger kun på hebraisk. Angivelig finnes det fremdeles enkelte palestinere på Vestbredden og Gaza som benytter disse kortene, men de aller fleste har i dag byttet dem ut med lysegrønne identitetskort utstedt av selvstyremyndighetene (Home Office UK Border Agency 2010, s. 154). Identitetskortene har ikke utløpsdato, men de fleste fornyer dem likevel med jevne mellomrom på grunn av slitasje eller fordi bildet ikke lenger ligner bæreren.

3.4.1 Søknadsprosedyrer

Ifølge Hassan Alawi i det palestinske innenriksdepartementet i Ramallah (samtale med Landinfo i juni 2009) kreves det personlig oppmøte ved søknad om identitetskort. Det kreves også personlig oppmøte for å få utstedt nytt identitetskort dersom man har mistet det gamle. Det er ikke mulig å søke om nytt identitetskort fra utlandet (Migrationsverket 2009, s. 55).

Det kan søkes om identitetskort i det distriktet⁷ man er bosatt eller sentralt ved hovedkontorene i Ramallah eller Gaza by (Migrationsverket & Utlendingsdirektoratet 2003, s. 10).

Ifølge en diplomatkile i Jerusalem (telefonsamtale i januar 2011), må det fremlegges fødselsattest i original ved søknad om identitetskort. Opplysningene i fødselsattesten blir sjekket opp mot folkeregistrerte opplysninger.

3.4.2 Identitetskort utstedt til palestinere som mangler identitetsnummer

Ifølge Hassan Alawi i det palestinske innenriksdepartementet (samtale med Landinfo i juni 2009), har selvstyremyndighetene utstedt identitetskort til palestinere på Vestbredden og i Gaza som ikke var registrert i folkeregisteret og som dermed ikke hadde formell oppholdstillatelse godkjent av Israel. Kortene ble utstedt av selvstyremyndighetene unilateralt uten Israels samtykke. Kortene kan benyttes innad i de selvstyrte områdene, med anerkjennes ikke av israelske myndigheter, og kan dermed ikke benyttes ved israelske kontrollposter på Vestbredden. Kortene skiller seg fra ordinære identitetskort ved at de har oransje bakgrunn i stedet for lysegrønn. Dessuten har de et "fiktivt" identitetsnummer som begynner med tallet 7, i stedet for tallene 4, 8, eller 9 som ordinære identitetsnumre begynner med. Ifølge Alawi, ble kortene utstedt i 2006 og 2007. Etter dette stoppet man å utstede denne typen identitetskort.

3.5 PASS UTSTEDT AV SELVSTYREMYNDIGHETENE

Palestinere som er registrert med identitetsnummer kan etter søknad få pass utstedt av selvstyremyndighetene. Passet inneholder bilde, passnummer og identitetsnummer, og følgende personopplysninger: Fullstendig navn, mors navn, fødselsdato, fødested, kjønn, yrke og utstedelsesdato. Nye palestinske pass, utstedt fra og med mars 2009 har svart omslag, er gyldige for fem år og er maskinlesbare. Gamle pass, som fremdeles er i omløp, har olivengrønt omslag og er gyldige for tre år (Migrationsverket 2009, s. 56). Det er ikke anledning til å forlenge gyldighetstiden ved å påføre dette med håndskrift og stempel.⁸ Utgåtte pass må eventuelt erstattes med nye.

⁷ De palestinske områdene er delt inn i til sammen seksten administrative distrikter eller fylker (arabisk: *muhafazat*), elleve på Vestbredden og fem på Gazastripen.

⁸ Etter Hamas' maktovertakelse i Gaza i juni 2007 skal selvstyremyndighetene på Vestbredden ha nektet å forsyne selvstyremyndighetene i Gaza med nye blanke pass. Etter at myndighetene i Gaza hadde brukt opp den beholdningen de hadde av blanke pass, forlenget de i en del tilfeller gyldigheten av utgåtte pass ved et stempel og en påskrift i passene, men disse passene ble kun anerkjent av Egypt og Saudi Arabia (samtale med Hassan Alawi, juni 2009). I dag søker palestinere fra Gaza om pass via stedfortreder på Vestbredden (se kapittel 3.5.3).

Ifølge Ahmad Shafi, lederen for passavdelingen i det palestinske innenriksdepartementet i Ramallah (samtale med Landinfo i oktober 2010), utstedes pass i Ramallah, Hebron og Nablus. Det utstedes ikke pass i Gaza. Palestinere fra Gaza må derfor benytte en stedfortreder på Vestbredden for å få utstedt et pass (se kapittel 3.5.3).

Kvinner kan ved fylte 18 år få pass uten sin formynders samtykke (Migrationsverket 2009, s. 56). Ifølge Hassan Alawi i det palestinske innenriksdepartementet (samtale med Landinfo i oktober 2010), behøver ikke gifte kvinner ektemannens samtykke for å få utstedt pass.

3.5.1 Søknadsprosedyrer

Ifølge kilder i det palestinske innenriksdepartementet (samtaler i Ramallah i oktober og november 2010), må følgende dokumentasjon fremlegges ved søknad om pass:⁹

- Et ferdig utfylt søknadsskjema
- Fødselsattest
- Kopi av identitetskort
- Fire passfotografier i farger
- En bekreftelse fra arbeidsgiver eller lærested
- "Frimerker" for til sammen 35 jordanske dinarer (tilsvarer om lag 300 kroner). Dette er avgiften for selve passøknaden.

3.5.2 Søknad om pass fra Vestbredden

Ifølge Ahmad Shafi i det palestinske innenriksdepartementet (samtale med Landinfo i oktober 2010), må de som befinner seg på Vestbredden møte personlig for å innlevere søknad om pass, samt møte personlig for å avhente passet når dette er ferdig på et av stedene hvor pass utstedes; Ramallah, Hebron eller Nablus.

Ifølge Immigration and Refugee Board of Canada, som siterer det palestinske innenriksdepartementet, gjelder kravet om personlig oppmøte alle over 16 år. Normalt tar det om lag en uke fra søknadstidspunktet til passet kan avhentes (Immigration and Refugee Board of Canada 2010).

3.5.3 Søknad om pass fra Gaza

Etter at Hamas tok over makten i Gaza i juni 2007, kunne ikke lenger nye pass utstedes fra Gaza fordi selvstyremyndighetene på Vestbredden nektet å sende med nye blanke pass til selvstyremyndighetene i Gaza. Ifølge ulike kilder i det palestinske innenriksdepartementet i Ramallah (samtaler med Landinfo i oktober og november 2010), må palestinere i Gaza som ønsker nytt pass, søke via en stedfortreder på Vestbredden. Som oftest gjøres dette via private "passkontor" i Gaza som har spesialisert seg på å videreformidle søknader til stedfortredere på Vestbredden. Ifølge eieren av et slikt privat passkontor som Landinfo snakket med i Gaza by i

⁹ Av søknadsskjemaet fremgår det at man skal vedlegge kopi av identitetskort og pass, kopi av fødselsattest, fire passfotografier i farger og en attest fra arbeidsgiver.

november 2010, leverer søkere i Gaza søknadsskjema med alle vedlegg til passkontoret som så videreformidler søknadene til stedfortrederer på Vestbredden via postforsendelser. Sammen med søknaden må det leveres inn en attest som gir stedfortrederen på Vestbredden tillatelse til å opptre på søkerens vegne. Slike attester utferdiges av advokatforeningen i Gaza og koster 25 israelske shekel. Stedfortrederen på Vestbredden tar med seg søknadspapirene, gjerne fire-fem søknader om gangen, til innenriksdepartementet i Ramallah og presenterer søknadene. Når passene er ferdige hentes de av stedfortrederen som så sender dem til passkontoret i Gaza eller direkte til søkerne.¹⁰

Eieren av det private passkontoret i Gaza forklarte at man i hastesaker kan skanne inn alle søknadspapirene og sende dem per e-post til stedfortrederen på Vestbredden. Dette gjøres for pasienter som trenger snarlig medisinsk behandling i utlandet og i visse tilfeller for andre grupper som for eksempel pilegrimer som skal på pilegrimsreise til Saudi Arabia. Innenriksdepartementet godtar som regel skannede søknadspapirer i slike hastesaker etter å ha verifisert at saken haster. Pasienter blir verifisert opp mot den palestinske komiteen som godkjenner pasienter for behandling utenlands.¹¹

Ifølge eieren av passkontoret i Gaza er det også mulig å søke om pass uten å gå veien om et av de private passkontorene i Gaza. I så fall må søkeren selv sørge for å innhente en attest fra advokatforeningen i Gaza og deretter selv ordne med en stedfortreder på Vestbredden.

Både eieren av det private passkontoret, andre personer i Gaza som Landinfo snakket med i oktober og november 2010 samt representanter for innenriksdepartementet i Ramallah, ga uttrykk for at systemet med søknad via stedfortreder i Gaza fungerte godt. Det forekom imidlertid av og til at innenriksdepartementet i Ramallah nektet å utstede pass til visse personer. Overfor Landinfo insisterte innenriksdepartementet på at dette kun skjedde i tilfeller hvor det forelå en rettskjennelse om at pass skulle nektes på grunn av kriminelle forhold. Flere av Landinfos samtalepartnere på Vestbredden og i Gaza, herunder representanter for ulike palestinske menneskerettighetsorganisasjoner (samtaler i oktober og november 2010), mente imidlertid at Ramallah i noen tilfeller nektet å utstede pass til palestinere i Gaza av politiske grunner. Dette gjaldt først og fremst profilerte medlemmer av Hamas. Det eksisterer ingen eksakt oversikt over hvor mange søkere som har blitt nektet pass.

Ifølge palestinske menneskerettighetsorganisasjoner og Fatah-medlemmer i Gaza som Landinfo snakket med i oktober og november 2010, forekommer det av og til også at selvstyremyndighetene i Gaza konfiskerer pass fra Fatah-medlemmer. Det er

¹⁰ Alle søknader om pass skal sjekkes og godkjennes av Den allmenne etterretningstjenesten (arabisk: *Mukhabarat al-amma*, engelsk: *General Intelligence*) før de behandles i innenriksdepartementet. Den allmenne etterretningstjenesten har ansvaret for å avdekke uregelmessigheter og forsøk på forfalskninger, identitetsbytte osv. Ifølge innehaveren av passkontoret i Gaza som Landinfo snakket med i november 2010, tar stedfortrederne med seg alle nye søknader til Den allmenne etterretningstjenesten. Først når de er godkjent betaler stedfortrederne passavgiften og overbringer søknadene til innenriksdepartementet for ordinær behandling. På den måte slipper de søkerne fra Gaza som eventuelt ikke blir godkjent av Den alminnelige sikkerhetstjenesten å betale for passøknaden.

¹¹ Pasienter som behøver spesialistbehandling som ikke finnes lokalt i Gaza eller på Vestbredden kan søke om å få dekket behandling i utlandet. Vedkommendes lege fremmer søknad til en egen komité nedsatt av de palestinske selvstyremyndighetene. De som innvilges behandling utenlands får normalt tillatelse til å reise ut av Gaza og Vestbredden til behandling i Egypt, Israel, Jordan eller sykehus i Øst-Jerusalem.

ikke rapportert om at en lignende praksis med konfiskering av pass fra politiske opposisjonelle forekommer på Vestbredden, men israelske myndigheter som kontrollerer grenseovergangene og/eller selvstyremyndighetene kan nekte palestinere på Vestbredden utreise.

3.5.4 Søknad om pass fra utlandet

Personer som befinner seg utenfor de palestinske områdene kan søke om pass via nærmeste palestinske ambassade i utlandet. De offisielle hjemmesidene til det palestinske utenriksdepartementet forklarer hvordan palestinere med identitetsnummer som befinner seg utenlands skal gå frem for å søke om eller fornye pass. Ifølge denne oversikten må søkere henvende seg til nærmeste palestinske ambassade og fylle ut et søknadsskjema. Fire passfotografier, kopi av identitetskort og fødselsattest samt attest fra arbeidsgiver skal legges ved søknaden. Ambassaden skal påse at alle opplysninger i søknaden og vedlagte kopier er korrekte (Palestinske utenriksdepartementet u.å.)

3.5.5 Søknad om pass fra utlandet dersom man har mistet sitt gamle pass

Representanter for det palestinske innenriksdepartementet i Ramallah (samtaler med Landinfo i oktober og november 2010) forklarte at et økende antall palestinere som befinner seg i ulike europeiske land, herunder Norge, henvender seg til palestinske ambassader og ber om nytt pass fordi det gamle passet har kommet bort. Innenriksdepartementet mistenker at mange av disse i virkeligheten har pass, men ønsker å skjule dette for europeiske immigrasjonsmyndigheter fordi passene ofte inneholder et Schengen-visum. Man har derfor blitt mer tilbakeholdne med å utstede nye pass til palestinere i utlandet som opplyser at de har mistet sitt gamle pass.

Ifølge de samme kildene må den som mister sitt pass rapportere dette til politiet i det landet de oppholder seg i. I tillegg må de rykke inn en annonse i en lokal avis. Av annonsen skal det fremgå at passet er mistet og at det bes levert til eieren dersom det blir funnet. Vedkommende må også avgi en skriftlig erklæring som i detalj forklarer hvordan passet kom bort. Denne erklæringen må leveres inn til nærmeste palestinske ambassade sammen med kopi av politirapport og avisannonse. Samtidig må det leveres inn en ny søknad om pass.

Kilder i det palestinske innenriksdepartementet opplyste at en ordinær passøknad normalt kan gjøres ferdig på om lag én uke. Dersom man har mistet passet i utlandet tar det lenger tid, normalt mer enn tre måneder. Dersom de mistenker at søkeren uriktig har oppgitt at det gamle passet er tapt, kan man nekte å utstede nytt pass. Eventuelt kan det utstedes pass som kun er gyldig for én returreise til de palestinske områdene.

3.6 PALESTINSKE SPESIALPASS UTEN IDENTITETSNUMMER ("00-PASS")

Palestinske myndigheter utsteder også pass til palestinere som ikke er registrert med identitetsnummer og som befinner seg utenfor de palestinske områdene. Disse passene refereres til som "spesialpass" eller "00-pass", fordi rubrikken hvor identitetsnummeret normalt står oppført er erstattet med et nummer som innledes med to eller flere nuller. Passene er for øvrig like de ordinære passene i utforming.

De gamle passene utstedt til og med mars 2009 har grønt omslag. Nye pass utstedt fra og med mars 2009 har svart omslag.

Passene utstedes kun til palestinere som befinner seg utenfor de okkuperte områdene. Grunnen til dette er at Israel ikke anerkjenner dem. De kan derfor ikke benyttes til å reise inn og ut av Vestbredden hvor Israel kontrollerer grenseovergangen (Migrationsverket 2009, s. 56).¹²

Søknad om 00-pass kan fremmes ved alle palestinske ambassader. Ifølge hjemmesidene til det palestinske utenriksdepartementet, er søknadsprosedyrene og kravene til dokumentasjon de samme som ved søknad om ordinære pass. Søkeren skal, i stedet for palestinsk identitetskort, fremlegge de identitetsdokumentene vedkommende er i besittelse av. Ambassaden skal påse at søkeren er palestiner.¹³ Passene skal ikke utstedes til palestinere som har fått et annet lands statsborgerskap, som kan få et reisedokument utstedt av en fremmed stat eller til palestinere som har søkt asyl¹⁴ i en fremmed stat (Palestinske utenriksdepartementet u.å.). Ifølge Ahmad Shafi i det palestinske innenriksdepartementet (samtale med Landinfo i oktober 2010), utstedes 00-pass eksempelvis til palestinere fra Irak som for tiden har vanskeligheter med å få utstedt irakiske reisedokumenter. Palestinere som har reisedokumenter fra Egypt, Syria, Libanon etc. skal derimot som hovedregel ikke få utstedt 00-pass. En kilde i det palestinske utenriksdepartementet forklarte for Landinfo i september 2009 at passene kan utstedes til palestinere med opprinnelsen på Vestbredden og i Gaza som ikke lenger er registrert med identitetsnummer og som ikke kan få reisedokument fra andre land. Dette gjelder bl.a. mange av dem som reiste til Kuwait eller andre Golfstater på 1970- og 1980-tallet, og som ikke har muligheten til å returnere til Vestbredden, Gaza eller andre land. Palestinere med jordanske, syriske eller libanesiske reisedokumenter vil normalt ikke få utstedt 00-pass fordi de kan få reisedokumenter fra landene hvor de er bosatt.

Ifølge kilder i det palestinske innenriksdepartementet (samtaler med Landinfo i oktober og november 2010) skal søknader om 00-pass godkjennes av Den allmenne etterretningstjenesten på lik linje med søknader om ordinære pass. Den allmenne etterretningstjenesten vil forsøke å kontrollere at underlagsdokumentene er ekte og at søkeren er palestiner som fyller vilkårene for å få et 00-pass. Den allmenne

¹² Ifølge Ahmad Shafi, lederen for passavdelingen i det palestinske innenriksdepartementet i Ramallah, tillater Israel innreise til de palestinske områdene på 00-pass i ett unntakstilfelle. Barn av registrerte palestinere som fødes i utlandet må være fysisk til stede i de palestinske områdene for å kunne bli registrert og motta identitetsnummer (se kapittel 3.2). For å kunne reise til Vestbredden eller Gaza må foreldrene søke om et 00-pass for barnet ved nærmeste palestinske ambassade. Barnet kan ikke få et ordinært pass fordi det ennå ikke har fått noe identitetsnummer. Israelske grensemyndigheter tillater at barn født i utlandet reiser inn på 00-pass så lenge de er i følge med minst en av sine foreldre. Foreldrene må benytte ordinære palestinske pass. Ifølge Dalia Kerstein i den israelske menneskerettighetsorganisasjonen Hamoked (samtale med Landinfo i november 2010) nektet Israel barn født i utlandet av registrerte foreldre å reise inn for å gjennomføre registrering under Al-Aqsaintifadaen mellom 2000 og 2005.

¹³ Ifølge Hassan Alawi (samtale med Landinfo i juni 2009) utstedes 00-passene kun til palestinere med unntak av noen få dignitærer som har fått palestinske 00-pass etter presidentens fullmakt som en anerkjennelse for deres arbeid for den palestinske saken.

¹⁴ Ifølge kilder i det palestinske innenriksdepartementet (samtaler med Landinfo i oktober og november 2010) ønsker ikke selvstyremyndighetene at 00-pass skal benyttes til å reise til et europeisk land for å søke asyl. Både de som har til hensikt å reise til Europa for å søke asyl, samt de som allerede har søkt asyl i et europeisk land kan derfor nektes 00-pass selv om de for øvrig fyller vilkårene dvs. selv om de er palestinere og ikke kan få en annen stats reisedokument.

etterretningstjenesten sitter etter det opplyste på et omfattende arkiv med personopplysninger over palestinske flyktninger som ikke er folkeregistrert av selvstyremyndighetene og som befinner seg utenfor de palestinske områdene. Søknader om 00-pass sjekkes opp mot disse arkivene for å kontrollere at søkeren er palestinere. Der man ikke har arkiverte opplysninger foretar man verifiseringer. Kildene opplyste at det tidligere hadde vært en noe mer liberal praksis med hensyn til utstedelser av 00-pass og at enkelte hadde fått utstedt slike pass i strid med forutsetningene. Man hadde nå strammet inn praksisen, noe som kan innebære at enkelte som tidligere har fått 00-pass ikke vil kunne få dem fornyet.

3.7 "UREGISTRERTE" MED TILHØRIGHET TIL VESTBREDDEN ELLER GAZA

Det finnes palestinere i de okkuperte palestinske områdene som ikke er i besittelse av identitetsnummer og identitetskort og som dermed, i henhold til israelsk regelverk, ikke har gyldig oppholdstillatelse. Ifølge direktøren for den palestinske menneskerettighetsorganisasjonen al-Haq, Shawan Jabarin, (samtale med Landinfo i mars 2008 og juni 2009) er det nærmest umulig for denne gruppen å reise fra en del av Vestbredden til en annen grunnet det store antallet israelske kontrollposter som de ikke har anledning til å krysse uten identitetskort. Det er usikkert hvor mange som i dag lever i de palestinske områdene uten identitetsnummer. Ifølge Hassan Alawi, Viseminister i Avdeling for sivilstatus og pass i det palestinske innenriksdepartementet (samtale med Landinfo i Ramallah i oktober 2010), bor det anslagsvis 50 000 personer på Vestbredden og Gaza som ikke ble registrert i forbindelse med den israelske folketellingen i 1967 og som dermed ikke har identitetsnummer i dag. I tillegg kommer de som har innreist på israelske besøksvisum og deretter har oversittet visumfristen. Disse utgjør i følge Alawi omkring 20 000 personer, men mange av dem har nå blitt innvilget familiegjenforening (se kapittel 3.8), blitt registrert i folkeregisteret og tildelt identitetsnummer.

3.8 FAMILIEGJENFORENING

I henhold til Interimavtalen av 1995 mellom Israel og PLO, har selvstyremyndighetene anledning til å innvilge familiegjenforening til ektefeller og barn av registrerte palestinere forutsatt at Israel godkjenner søknadene. Selvstyremyndighetene kan dessuten registrere barn under 16 år i folkeregisteret dersom minst én av foreldrene er registrert (Interimavtalen 1995, vedlegg III, paragraf 28; Migrationsverket 2009, s. 54). Søknadene fremmes til selvstyremyndighetene av registrerte palestinere som er bosatt i de palestinske områdene. Søknader som innvilges av selvstyremyndighetene må imidlertid sendes videre til den israelske siden for endelig godkjenning. Israel har derfor i praksis makt til å avslå eller berostille søknader etter eget forgoetbefinnende (B'Tselem & Hamoked 2006, s. 6).¹⁵

¹⁵ En midlertidig lov vedtatt av den israelske nasjonalforsamlingen i 2003, og siden fornyet flere ganger, forbyr palestinere som er gift med israelske statsborgere permanent opphold i Israel (Izenberg 2010). Ifølge lederen for den israelske menneskerettighetsorganisasjonen Hamoked, Dalia Kerstein (telefonsamtale 12. august 2010), møter disse familiene også vanskeligheter dersom de forsøker å bosette seg sammen på Vestbredden, fordi det ikke er tillatt for israelske statsborgere å oppholde seg i de delene av Vestbredden som er under selvstyremyndighetenes kontroll ("A-områder").

Kun familiemedlemmer som er fysisk til stede i de palestinske områdene, kan bli ført inn i folkeregisteret og motta identitetsnummer og identitetskort. Søkere som får familieforening innvilget av selvstyremyndighetene og Israel, men som befinner seg utenfor de palestinske områdene, må derfor i tillegg skaffe et visum eller en besøkstillatelse fra Israel før de kan reise inn i de palestinske områdene og fullføre registreringsprosedyrene. Også barn født i utlandet må få et visum eller en besøkstillatelse før de kan reise inn på Vestbredden eller Gaza og fullføre registreringen (B'Tselem & Hamoked 2006, s. 6).

Etter utbruddet av det andre palestinske opprøret, Al-Aqsaintifadaen, i september 2000, sluttet Israel, med få unntak, å godkjenne familieforeningssaker som ble videresendt fra de palestinske selvstyremyndighetene. I mange tilfeller nektet Israel også å innvilge visum eller besøkstillatelse til ektefeller i utlandet som allerede hadde fått innvilget familieforening, slik at disse ikke var i stand til å reise inn i de palestinske områdene for å fullføre registreringsprosedyrene. Resultatet var at et stadig økende antall familieforeningssaker ikke kunne ferdigbehandles. I familier hvor én av ektefellene oppholdt seg i utlandet måtte man som oftest leve atskilt, eller eventuelt bo sammen utenfor de palestinske områdene der det var mulig. Ifølge selvstyremyndighetene mottok de mer enn 120 000 familieforeningssøknader mellom 2000 og 2006 som ikke kunne ferdigbehandles fordi Israel nektet å godkjenne dem. I tillegg hadde flere titalls tusen saker som allerede var sendt over til den israelske siden før 2000 blitt stilt i bero av israelerne (B'Tselem & Hamoked 2006, s. 17-19).

I tråd med at det politiske forhandlingsklimaet mellom Israel og de palestinske selvstyremyndighetene på Vestbredden bedret seg noe fra 2008, begynte Israel igjen å behandle familieforeningssaker. Ifølge Hassan Alawi i det palestinske innenriksdepartementet (samtale med Landinfo i juni 2009), godkjente Israel mellom 35 000 og 40 000 familieforeningssaker i 2008 og første halvdel av 2009. De fleste befant seg allerede i de palestinske områdene. Ifølge lederen for den israelske menneskerettighetsorganisasjonen Hamoked, Dalila Kerstein, som Landinfo snakket med i juni 2009, hadde Israel godkjent til sammen 53 000 familieforeningssaker i 2008 og første halvdel av 2009. Av disse var kun 400 saker fra Gaza. De resterende var fra Vestbredden. Søkere som befant seg utenfor de palestinske områdene hadde, ifølge Kerstein, ikke blitt godkjent. I november 2010 opplyste Kerstein til Landinfo at ektefeller som oppholdt seg i Gaza eller utenfor de palestinske områdene fremdeles ikke var i stand til å få sine familieforeningssøknader innvilget.

Behandlingstiden og utfallet av familieforeningssakene er dermed avhengig av Israels praksis, som i sin tur har vært påvirket av det til enhver tid rådende politiske klima. Saksbehandlingstiden har derfor variert enormt. Mens de fleste søknadene fra personer som oppholdt seg på Vestbredden ble innvilget i 2008 og 2009, har de fleste søknadene fra personer i Gaza og personer som oppholder seg utenfor de palestinske områdene fremdeles ikke blitt godkjent av Israel.

3.9 DEPORTASJONER FRA VESTBREDDEN TIL GAZA

I henhold til artikkel 28 i Annex III til Oslo-avtalen, har de palestinske selvstyremyndighetene fått ansvaret for å oppdatere folkeregistrert adresse i det palestinske folkeregisteret. Israel er forpliktet til å oppdatere sin kopi av folkeregisteret når selvstyremyndighetene sender melding om endring av adresse. Etter utbruddet av den siste intifadaen i september 2000, stoppet imidlertid Israel alle oppdateringer av adresseendringer fra Gaza til Vestbredden (B'Tselem & Hamoked 2008, s. 2). Ifølge Dalia Kerstein i den israelske menneskerettighetsorganisasjonen Hamoked som Landinfo snakket med i juni 2009, bidro dette til å begrense palestinernes muligheter til å flytte mellom Gaza og Vestbredden, noe som var relativt enkelt på 1990-tallet. Etter år 2000 kunne Gaza-registrerte palestinere kun få tillatelse til å bo på Vestbredden dersom de var gift og hadde barn på Vestbredden og dersom israelske myndigheter ikke hadde sikkerhetsmessige anmerkninger på den enkelte.

Etter Hamas' maktovertakelse i Gaza i juni 2007, innførte Israel et nytt system med oppholdstillatelser på Vestbredden for palestinere fra Gaza (B'Tselem & Hamoked 2008, s. 2). De som fikk disse tillatelsene var fortrinnsvis høyt plasserte medlemmer av Fatah og representanter for de palestinske selvstyremyndighetene som flyktet til Vestbredden av frykt for forfølgelse fra Hamas. Ifølge Migrationsverket, som siterer opplysninger fra det israelske forsvarsdepartementet, gjaldt dette et par hundre personer (Migrationsverket 2008, s. 40). Disse bestemmelsene fikk tilbakevirkende kraft, slik at også Gaza-registrerte palestinere som hadde bodd på Vestbredden i mange år nå ble ansett som "illegale" på Vestbredden, med mindre de kunne skaffe en oppholdstillatelse. Denne gruppen risikerer nå deportasjon til Gaza dersom de blir pågrepet av israelsk politi eller stoppet for kontroll ved en av de israelske kontrollpostene på Vestbredden (B'Tselem & Hamoked 2008, s. 2-5).

I april 2010 utstedte Israel to nye militære ordrer som vil kunne få betydning for Gaza-registrerte palestinere bosatt på Vestbredden. Ordrene definerer i vage ordelag palestinere på Vestbredden som ikke har gyldige oppholdstillatelser som "illegale" og "infiltratører", og gir militærmyndighetene rett til å deportere enhver som ikke har lovlig oppholdstillatelse innen 72 timer (Hamoked 2010).

Ifølge Dalia Kerstein i Hamoked, bor det anslagsvis 35 000 palestinere på Vestbredden som har folkeregistrert adresse i Gaza. Disse risikerer potensielt deportasjon til Gaza. Den israelske praksisen er ikke oversiktlig. Det er derfor ikke mulig å si noe om hvilke grupper av palestinere som er mest utsatt for deportasjon. Kerstein mente dog at ugifte uten familietilknytning på Vestbredden er spesielt utsatt. Hamoked anslår at om lag 80 personer har blitt deportert fra Vestbredden til Gaza i løpet av 2008 og 2009. I tillegg kommer personer som israelsk politi har arrestert inne i Israel uten lovlig besøksstillatelse og som "løslates" i Gaza i stedet for på Vestbredden dersom de er folkeregistrert i Gaza. Det forekommer også at personer som er bosatt på Vestbredden og som har besøkt familie i Gaza nektes retur til Vestbredden fordi de er folkeregistrert i Gaza.

Ifølge Kerstein (samtale med Landinfo i juni 2009) er det i dag i praksis umulig for palestinere fra Gaza å få tillatelse til å flytte til Vestbredden. Ekteskap med

palestinere fra Vestbredden er ikke lenger et godkjent kriterium.¹⁶ Derimot ser det ut til at israelske myndigheter tillater at Vestbredden-registrerte palestinere flytter til Gaza (B'Tselem & Hamoked 2008, s. 3).

3.10 BRUKEN AV JORDANSKE REISEDOKUMENTER

Før selvstyremyndighetene begynte å utstede pass i 1994, benyttet palestinerne på Vestbredden jordanske pass.¹⁷ Ifølge en diplomatisk kilde i Jerusalem som Landinfo var i kontakt med i januar 2010, er det fremdeles noen palestinere på Vestbredden som benytter jordanske pass, men bruken av slike pass blir stadig mindre vanlig, da alle som er registrert med palestinsk identitetsnummer kan få palestinske pass. Det finnes også palestinere på Vestbredden som er registrert med palestinsk identitetsnummer og som samtidig er jordanske statsborgere med jordansk familiebok og jordansk nasjonalitetsnummer. Disse kan teoretisk sett ha både jordansk nasjonalitetspass med nasjonalitetsnummer i tillegg til palestinsk identitetskort og eventuelt palestinsk pass.

3.11 UTENLANDSREISER FRA VESTBREDDEN OG GAZA

Israel tillater ikke at palestinere fra Vestbredden og Gaza benytter den internasjonale flyplassen ved Tel Aviv. Palestinerne på Vestbredden kan derfor kun benytte grenseovergangen mellom Vestbredden og Jordan, Allenby / King Hussein bridge, ved utenlandsreiser, mens palestinerne i Gaza i all hovedsak må benytte grenseovergangen til Egypt ved Rafah.

3.11.1 Utenlandsreiser fra Vestbredden

Grenseovergangen mellom Vestbredden og Jordan, Allenby / King Hussein bridge, kontrolleres av henholdsvis israelske og jordanske grensemyndigheter. I tillegg passerer en kontrollpost bemannet av de palestinske selvstyremyndighetene. Denne ligger inne på Vestbredden mellom Jeriko og selve grenseterminalen.

Den israelske grenseterminalen ved Allenby er åpen for palestinere med identitetsnummer og pass utstedt av selvstyremyndighetene, samt utlendinger med gyldige pass. Israelske statsborgere kan ikke benytte denne grenseovergangen. Alle reisende må ha et gyldig pass eller reisedokument gyldig for minst seks måneder utover tidspunktet for reisen (Israelske flyplassmyndigheter u.å.). Palestinere fra

¹⁶ Ifølge Hamoked er regelverket uoversiktlig og gjenstand for stadige endringer. I henhold til gjeldende bestemmelser (av desember 2008), kan oppholdstillatelse på Vestbredden innvilges til følgende Gaza-registrerte palestinere:

- Foreldreløse barn uten nære omsorgspersoner i Gaza
- Eldre og pleietrengende uten familie i Gaza
- Palestinere med behov for medisinsk behandling på Vestbredden som ikke er tilgjengelig i Gaza.

Oppholdstillatelsene skal være gyldige i seks måneder med mulighet for fornyelse dersom kriteriene fremdeles er oppfylt. Etter syv år med sammenhengende tillatelse vil man kunne endre folkeregisteradresse til Vestbredden. Ifølge Hamoked er det i praksis ingen som oppfyller kriteriene.

¹⁷ Ytterligere informasjon om jordanske pass til palestinere finnes i Landinfos temanotat: *Palestinerne i Jordan – Statsborgerskap og reisedokumenter* (Landinfo 2010c).

Vestbredden blir gjenstand for en sikkerhetssjekk i forbindelse med inn- og utreise, og mange skal være underlagt utreiseforbud. Ifølge FNs menneskerettighetsråd har israelske myndigheter ved en rekke anledninger nektet palestinere utreise fra Vestbredden, og flere titalls tusen palestinere skal være underlagt utreiseforbud (UN Human Rights Council 2009, s. 29).

Utenlandske statsborgere må ha visum for å kunne reise inn i Jordan. Palestinere fra Vestbredden som benytter såkalte midlertidige jordanske pass ("T-pass) benytter særskilte grensepasseringskort som utstedes på den jordanske grenseterminalen og som gir rett til opphold i Jordan. Palestinere som benytter pass utstedt av selvstyremyndighetene må ha særskilt innreisetillatelse til Jordan (Al-Abed 2004; Landinfo 2010c).

Ved den palestinske kontrollposten gjennomgår alle palestinere en sikkerhetskontroll både ved utreise og innreise. Ifølge Shawan Jabarin i den palestinske menneskerettighetsorganisasjonen Al-Haq (samtale med Landinfo i oktober 2010) blir kontrollen foretatt av Den allmenne etterretningstjenesten og av Den forebyggende sikkerhetstjeneste (arabisk: *Amn al-Wiqa'i*, engelsk: *Preventive security*). Ifølge Hassan Alawi i det palestinske innenriksdepartementet (samtale med Landinfo i oktober 2010), blir alle som er ettersøkt med en rettskjennelse stoppet og pågrepet. Al-Haq bekreftet at palestinere fra tid til annen pågripes på kontrollposten i forbindelse med inn- eller utreise. Eksempelvis ble 18 palestinere arrestert ved grensekontrollen da de forsøkte å reise fra Vestbredden til Jordan i begynnelsen av januar 2010. De arresterte var siktet for ulike kriminelle forhold, og det var tatt ut arrestordrer på dem (Ma'an News Agency 2010). Al-Haq kjente ikke til eksempler på at selvstyremyndighetene på Vestbredden hadde nektet palestinere utreise utelukkende av politiske årsaker.

3.11.2 Utreise fra Gaza over Erez

I Gaza har grenseovergangene vært mer eller mindre stengt siden Hamas' maktovertakelse i juni 2007. Det finnes kun en grenseovergang, Erez, for persontrafikk mellom Israel og Gaza, men Israel tillater kun unntaksvis at palestinere fra Gaza får reise inn i Israel. Innreise tillates kun for pasienter som er godkjent for medisinsk behandling hos spesialist i Israel, på Vestbredden, inkludert Øst-Jerusalem, eller i Jordan. Ifølge WHO søkte totalt 11 635 pasienter om tillatelse til å krysse Erez med henvisninger til spesialistbehandling i løpet av 2010. 78,1 % ble innvilget, 5,6 % ble avslått og 16,3 % ble forsinket. De tilsvarende tallene for 2009 var 7514, hvorav 68,3 % ble innvilget, 2 % ble avslått og 29,7 % ble foresinket (WHO 2010). Ifølge Norsk folkehjelps kontor i Gaza (samtale med Landinfo i oktober 2010) har også et fåtall palestinere fra Gaza som er ansatt i internasjonale organisasjoner fått tillatelse av Israel til å reise til Vestbredden via Erez i forbindelse med konferanser, møter eller lignende. Ansatte i amerikanske og britiske organisasjoner får tillatelser i større grad enn ansatte i andre internasjonale organisasjoner. Palestinere fra Vestbredden får nesten aldri tillatelse til å besøke Gaza over Erez.

3.11.3 Utreise fra Gaza over Rafah

De aller fleste palestinere i Gaza er dermed henvist til å benytte grenseovergangen mellom Gaza og Egypt ved Rafah i forbindelse med utenlandsreiser. Imidlertid har også denne grensen vært delvis stengt siden Hamas' maktovertakelse sommeren 2007.¹⁸ Ifølge Ghazi Hamad, sjef for grensemyndighetene i Gaza (samtale med Landinfo i oktober 2010) tillater Egypt utreise over Rafah for følgende grupper av palestinere:

- Pasienter som har henvisning til spesialistbehandling i Egypt
- Studenter som har oppholdstillatelser i tredjeland på grunn av studier
- Andre palestinere fra Gaza som har oppholdstillatelser eller visum til tredjeland, for eksempel et Schengen-visum
- Palestinere fra Gaza som har et annet lands statsborgerskap
- Særskilte tilfeller etter individuell koordinering mellom Hamas-myndighetene i Gaza og egyptiske myndigheter.

Mellom juni 2007 og juni 2010 var grenseovergangen kun åpen tre til fem dager per måned for et begrenset antall reisende. Egypt bestemte når grensen skulle åpnes. Åpningene ble vanligvis kun annonsert noen dager i forveien. Ifølge Ghazi Hamad måtte de som ønsket å reise registrere seg hos Innenriksdepartementet i Gaza by for å bli satt på en "venteliste". Det var mulig å registrere seg over internett. Navnene på listen ble ikke forhandlet med egypterne, men Egypt satte begrensninger på hvor mange som fikk lov til å reise. Enkelte måtte derfor vente fire til seks måneder før de kunne reise ut selv om de var inkludert i en av de fem kategoriene listet opp over.

Fra juni 2010 besluttet Egypt å åpne grenseovergangen for daglig persontrafikk. Beslutningen ble foranlediget av medieoppmerksomheten rundt blokaden av Gaza som oppsto i forbindelse med den israelske bordingen av en konvoi med hjelpeforsyninger på vei mot Gaza. Det var imidlertid fremdeles kun de samme fem kategoriene av reisende beskrevet over som fikk anledning til å reise ut. Åpningen medførte dog at man ikke lenger behøvde å vente i måneder på å få reise ut.

Ifølge Ghazi Hamad operer egypterne med en liste over personer fra Gaza som ikke tillates utreise via Egypt. Listen inkluderer i første rekke politiske aktivister fra Hamas og andre politiske grupperinger i Gaza. Hamad anslo at ca. 300 personer av om lag 1800 utreiser fra Gaza over Rafah ukentlig blir nektet utreise av Egypt.

Ifølge den norske ambassaden i Kairo (e-postkorrespondanse i desember 2010) stengte egypterne grensen delvis i desember 2010 og gikk tilbake til et system som ligner det man hadde før juni 2010 da grensen kun var åpen enkelte dager. Ifølge ambassaden ble ikke åpningstidene annonsert på forhånd. Ifølge en månedsoppdatering fra WHO om pasienter fra Gaza, stengte Egypt grensen ved

¹⁸ Israel kontrollerte grenseovergangen ved Rafah inntil de evakuerte sine bosettinger i Gaza og trakk ut sine militære styrker i 2005. I henhold til en avtale mellom Israel og PA, *Agreement on Movement on Access*, undertegnet 15. november 2005, ble grenseovergangen formelt overtatt av PA og det ble utplassert observatører fra EU som skulle overvåke persontrafikken. Etter Hamas' maktovertakelse i juni 2007 trakk de europeiske observatørene seg ut og grensekontrollen ble overtatt av de Hamas-styrte selvstyremyndighetene i Gaza (EU BAM u.å.).

Rafah på helgedagene (fredager og lørdager) fra og med slutten av november 2010 (WHO 2011, s. 3).

Når denne rapporten ble publisert var det fremdeles begrensede åpningstider ved Rafah-terminalen. 30. januar 2011 annonserte egyptiske myndigheter at grensen ville være stengt inntil videre på grunn av urolighetene i Egypt (WHO 2011, s. 3). Administrasjonen av grensen, åpningstider osv. er imidlertid gjenstand for stadige endringer.

3.11.4 Innreise til Gaza over Rafah

For å reise inn i Gaza via Egypt og Rafah-terminalen, behøver man et egyptisk transittvisum. I utgangspunktet kan de samme fem kategoriene som er listet opp over få transittvisum og returnere til Gaza via Egypt og Rafah-terminalen så lenge de besitter et gyldig palestinsk pass, og såfremt grenseovergangen ikke er stengt. Det kan søkes om transittvisum ved egyptiske ambassader i utlandet. Det kan også søkes om transittvisum på flyplassen ved ankomst, men dette blir ikke alltid innvilget. Ifølge den norske ambassaden i Kairo (e-postkorrespondanse i desember 2010) er praktiseringen av regleverket gjenstand for stadige skiftninger, og søknader kan få forskjellig utfall selv om de tilsynelatende er like. Alle palestinere som ønsker å returnere til Gaza via Egypt gjennomgår en sikkerhetssjekk før det eventuelt utstedes et egyptisk transittvisum. Dersom man får avslag av "sikkerhetsrelaterte" årsaker, vil man ikke få noen begrunnelse eller mulighet til å påanke avslaget.

Palestinere som ønsker å returnere til Gaza på et palestinsk pass, og som ikke har lovlig opphold i en fremmed stat, kan normalt kun reise via Egypt etter forutgående klarering med egyptiske myndigheter. Ifølge den norske ambassaden i Kairo (e-postkorrespondanse i desember 2010) bør disse søke om et transittvisum på forhånd, da de ofte vil bli returnert dersom de ankommer flyplassen i Kairo uten gyldig transittvisum.

Ifølge Ghazi Hamad (samtale med Landinfo i oktober 2010) setter egyptiske myndigheter begrensninger på utlendingers muligheter for innreise til Gaza via Egypt. Innreise tillates kun med særskilt tillatelse fra myndighetene. Palestinere med reisedokumenter¹⁹ fra andre stater i Midtøsten og andre utlendinger *kan* få innreise. Ifølge den norske ambassaden i Kairo, risikerer norske statsborgere av palestinsk herkomst som samtidig har palestinsk identitetsnummer å bli behandlet annerledes enn øvrige norske statsborgere med hensyn til innreise og transittvisum.

3.12 FORFALSKNINGER, KORRUPSJON OG NEPOTISME

Flere forhold taler for at omfanget av falske identitetsdokumenter på Vestbredden og i Gaza er begrenset. Søknad om identitetskort krever personlig oppmøte. Personopplysningene på offentlige identitetsdokumenter er basert på opplysningene i folkeregisteret som kontrolleres og oppdateres av to ulike instanser, de palestinske selvstyremyndighetene og Israel som sitter på en oppdatert kopi (se kapittel 3.1).

¹⁹ Ifølge Ghazi Hamad kan det eksempelvis dreie seg om egyptiske reisedokumenter for palestinske flyktninger, jordanske midlertidige pass, såkalte "T-pass, syriske reisedokumenter for palestinske flyktninger eller libanesiske reisedokumenter for palestinske flyktninger. For ytterligere informasjon om disse reisedokumentene, se Landinfo (2010b), Landinfo (2010c), Landinfo (2010d) og Landinfo (2010e).

Palestinerne på Vestbredden må dessuten påregne og måtte fremvise identitetskort ved de mange israelske kontrollpostene rundt om på Vestbredden. På disse kontrollpostene har de israelske vaktene anledning til å sjekke identitetsnummer og serienummer på kortets bakside opp mot registrene. Falske identitetskort vil derfor lett kunne avdekkes.

Ifølge kilder i det palestinske innenriksdepartementet (samtaler med Landinfo i oktober og november 2010) har en egen avdeling i Den allmenne etterretningstjenesten fått ansvaret for å påse at pass ikke utstedes i strid med forutsetningene. Alle søknader om pass skal godkjennes av denne avdelingen, som bl.a. kontrollerer dokumentasjonen som er vedlagt søknaden og kontrollerer at identitetsdokumentene er ekte. Fotografier av alle som har fått utstedt et identitetskort finnes lagret elektronisk i innenriksdepartementets databaser, og disse bildene blir sammenlignet med bildene på kopiene av identitetskort som er vedlagt passøknadene. For øvrig risikerer ansatte i innenriksdepartementet avskjedigelse og straffereaksjoner dersom de bevisst har bidratt til at det utstedes identitetsdokumenter eller pass i strid med forutsetningen.

Kilder i det palestinske innenriksdepartementet opplyste imidlertid at forfalskninger forekommer i større omfang utenfor de palestinske områdene. Man har blant annet oppdaget en del tilfeller av at passøknader inneholder kopier av identitetskort hvor foto er byttet ut, noe som oppdages ved å sammenligne med fotografier lagret i deres databaser. Den palestinske diplomatiske delegasjonen i Norge har også bekreftet overfor Landinfo at de har støtt på relativt mange falske palestinske identitetskort (samtale i Oslo mars 2009).

4. PALESTINERNE I ØST-JERUSALEM

Østre deler av Jerusalem er en del av Vestbredden og var jordansk territorium mellom 1948 og 1967. Etter at Israel okkuperte Vestbredden i 1967, ble Øst-Jerusalem annektert og innlemmet i Jerusalem kommune. Områdene ble ikke overført til palestinske myndigheter etter innføringen av selvstyreavtalen i 1994. Palestinerne som er bosatt i Øst-Jerusalem har derfor ikke palestinsk identitetsnummer, og er ikke omfattet av det palestinske folkeregisteret. Palestinerne bosatt i Jerusalem, i overkant av 200 000 personer, får i stedet utstedt israelske identitetskort. Kortene er blå og hvite og ligner de nasjonale identitetskortene som utstedes til alle israelske statsborgere. Navn og personalia står oppført på arabisk og hebraisk. Under rubrikken for nasjonalitet står det "araber". Rubrikken for statsborgerskap på kortets bakside er blank. Det vil fremgå at vedkommendes adresse er Jerusalem og at identitetskortet er utstedt i Øst-Jerusalem (Migrationsverket 2009, s. 54-55; Home Office UK Border Agency 2010, s. 155).

Ifølge ulike palestinske og internasjonale menneskerettighetsorganisasjoner, har israelske myndigheter innført et regelverk som begrenser palestineres muligheter til å bosette seg eller å oppholde seg i Jerusalem. Palestinerne i selvstyreområdene har ikke lov til å reise inn i Jerusalem eller Israel uten særskilt tillatelse. Palestinere som er registrert bosatt i Jerusalem kan miste denne statusen dersom de ikke kan bevise

tilknytning til byen. Barn blir kun registrert bosatt i Jerusalem dersom begge foreldrene er født i Jerusalem (Migrationsverket 2009, s. 54). Ifølge Ziad Hammouri, lederen for Jerusalem Center for Social and Economic Rights (samtale med Landinfo i mars 2008), blir palestinere i Øst-Jerusalem fratatt sin status og oppholdstillatelse dersom de bor utenfor Jerusalem i mer enn syv år.²⁰

Palestinerne i Jerusalem kan ikke få palestinsk pass fordi de mangler palestinsk identitetsnummer. De kan heller ikke få ordinære israelske pass fordi de ikke er israelske statsborgere, men de har muligheten til søke om israelsk laissez-passer gyldig for to år om gangen. Disse reisedokumentene kan benyttes ved utreise og innreise over den internasjonale flyplassen i Tel Aviv. De fleste palestinerne fra Jerusalem har også jordanske midlertidige pass, såkalte T-pass. Dette har sammenheng med at Øst-Jerusalem tidligere var en del av Jordan.²¹ Disse passene kan benyttes ved utreise og innreise over grensepasseringen mellom Vestbredden og Jordan ved Allenby / King Hussein bridge (HRW 2009). De fleste palestinerne som er registrert bosatt i Jerusalem besitter både jordanske midlertidige pass og israelske laissez-passer.

Palestinerne registrert bosatt i Jerusalem har ved flere anledning fått anledning til å søke om israelsk statsborgerskap. De fleste har avslått dette av politiske årsaker, men enkelte palestinere bosatt i Øst-Jerusalem er israelske statsborgere.

5. PALESTINERE MED ISRAELSK STATSBOGERSKAP – "ISRAELSK ARABERE"

Om lag 150 000 palestinere ble boende innenfor områdene som staten Israel kontrollerte ved våpenhvilen i 1949 (Takkenberg 1998, s. 20). Denne gruppen av palestinere og deres etterkommere er israelske statsborgere. I dag utgjør de over 1 million mennesker. De israelske palestinerne eller "israelske arabere" som de også refereres til, får utstedt israelske identitetskort og, etter søknad, israelske pass på lik linje med jødiske borgere av staten Israel.

Israelske nasjonale identitetskort er blå og hvite. Under rubrikken "statsborgerskap" på kortets bakside fremgår det at vedkommende er israelsk statsborger. Rubrikken "nasjonalitet" på forsiden av kortet er enten blank eller fylt ut med kategorien "araber" (Home Office UK Border Agency 2010, s. 155-156).²²

²⁰ Ifølge Hassan Alawi, viseminister i det palestinske innenriksdepartementet i Ramallah (samtale med Landinfo i oktober 2010), forsøker israelske myndigheter å "overføre" de som fratas statusen som Jerusalem-palestinere til selvstyremyndighetenes folkeregister. Selvstyremyndighetene nekter imidlertid å skrive disse inn i folkeregisteret og tildele dem identitetsnummer fordi de frykter at Israel i så tilfelle vil følge opp med å overføre ytterligere grupper av palestinere bosatt og registrert i Jerusalem.

²¹ Ytterligere informasjon om jordanske pass til palestinere finnes i Landinfos temanotat: *Palestinerne i Jordan. Statsborgerskap og reisedokumenter* (Landinfo 2010c).

²² Under rubrikken for nasjonalitet på israelske identitetskort skilles det mellom kategoriene "jøde", "druser", "araber" eller andre etniske grupper. Fra og med 2002 gikk man bort i fra dette og lot rubrikken bli stående blank. Gamle identitetskort inneholder imidlertid fremdeles disse kategoriene (Home Office UK Border Agency 2010, s. 155).

6. REFERANSER

Skriftlige kilder

- Al Abed O. (2004). *Palestinian refugees in Jordan*. Oxford: Forced Migration Online. Tilgjengelig fra: <http://www.forcedmigration.org/guides/fmo025/fmo025.pdf> [lastet ned 26. januar 2011]
- B'Tselem (u.å.). *The Gaza Strip*. Jerusalem: B'Tselem. Tilgjengelig fra http://www.btselem.org/English/Gaza_Strip/ [lastet ned 9. februar 2011]
- B'Tselem & Hamoked (2006, juli). *Perpetual limbo. Israel's freeze on unification of Palestinian families in the occupied territories*. Jerusalem: B'Tselem & Hamoked. Tilgjengelig fra http://www.hamoked.org/items/13000_eng.pdf [lastet ned 9. februar 2011]
- B'Tselem & Hamoked (2008, september). *Separated entities. Israel divides Palestinian population of West Bank and Gaza strip*. Jerusalem: B'Tselem. Tilgjengelig fra http://www.btselem.org/Download/200809_Separated_Entities_Eng.pdf [lastet ned 24. januar 2011]
- EU BAM (dvs. European Union Border Assistance Mission in Rafah) (u.å.) *Current activities*. EU BAM. Tilgjengelig fra: <http://www.eubam-rafah.eu/node/2302> [lastet ned 28. januar 2011]
- Hamoked (2010, 14. april). *Contrary to Israel's statements, infiltration orders allow, as of yesterday, the imprisonment or deportation of Palestinian West Bankers without judicial review*. Jerusalem: Hamoked. Tilgjengelig fra: <http://www.hamoked.org/> [lastet ned 24. januar 2011]
- Home Office UK Border Agency (2010, 2. desember). *The occupied Palestinian territories. Country of origin information (COI) report*. Croydon UK: Home Office UK Border Agency. Tilgjengelig via UNHCR Refworld <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/4cfe167c2.pdf> [lastet ned 20. januar 2011]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2010, 1. februar). *Stateless again. Palestinian-origin Jordanians deprived of their nationality*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/en/reports/2010/02/01/stateless-again-0> [lastet ned 9. februar 2011]
- Immigration and Refugee Board of Canada (2010, 30. april). *Palestine: Procedures to obtain a Palestinian passport in the West Bank*. Immigration and Refugee Board of Canada. Responses to information requests (RIRs). Tilgjengelig fra: http://www.irb-cisr.gc.ca:8080/RIR_RDI/RIR_RDI.aspx?id=452928&l=e [lastet ned 20. januar 2011]

- [Interimavtalen] (1995, 28. september). *Israeli-Palestinian Interim Agreement on the West Bank and the Gaza Strip*. Vedlegg III, Paragraf 28. Jerusalem/Ramallah: Israel og PLO. Tilgjengelig via <http://www.mfa.gov.il/MFA/Peace+Process/Guide+to+the+Peace+Process/THE+ISRAELI-PALESTINIAN+INTERIM+AGREEMENT.htm> [lastet ned 9. februar 2011]
- [Israelske flyplassmyndigheter] (u.å.) Allenby. *Information for passer through terminal. List of documents*. Israel Airports Authority. Tilgjengelig fra: <http://www.iaa.gov.il/Rashat/en-US/Borders/Alenbi/InformationforPasserthroughTerminal/ListofDocuments/> [lastet ned 24. januar 2011]
- Izenberg D. (2010, 3. februar). Court considers law on Palestinians married to Israelis. *Jerusalem Post*. Tilgjengelig fra <http://www.jpost.com/Home/Article.aspx?id=169979> [lastet ned 9. februar 2011]
- Landinfo (2010a, 21. mai). *Bakgrunnsnotat om de palestinske flyktningene i Midtøsten*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/1257/1/1257_1.pdf [lastet ned 4. januar 2011]
- Landinfo (2010b, 7. september). *Palestinerne i Egypt: Reisedokumenter og oppholdstillatelser*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/1397/1/1397_1.pdf [lastet ned 4. januar 2011]
- Landinfo (2010c, 23. september). *Palestinerne i Jordan. Statsborgerskap og reisedokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/1406/1/1406_1.pdf [lastet ned 4. januar 2011]
- Landinfo (2010d, 22. september). *Palestinerne i Libanon: Registrering og identitetsdokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/1405/1/1405_1.pdf [lastet ned 4. januar 2011]
- Landinfo (2011, 4. januar). *De palestinske flyktningene i Syria: Registreringsrutiner og identitetsdokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra: http://www.landinfo.no/asset/1514/1/1514_1.pdf [lastet ned 11. januar 2011]
- Lia B. (2006). *A police force without a state. A history of the Palestinian security forces in the West Bank and Gaza*. UK: Ithaca press.
- Ma'an News Agency (2010, 9. januar). PA Security forces arrest 18 at Allenby Bridge. *Maan News Agency*. Tilgjengelig fra: <http://www.maannnews.net/eng/ViewDetails.aspx?ID=253024> [lastet ned 4. februar 2011]
- Migrationsverket. (2009, 11. november). *Landprofil. Palestinska områdena*. Migrationsverket. Tilgjengelig fra <http://www.migrationsverket.se/include/lifos/dokument/www/09121080.pdf> [lastet ned 20. januar 2011]
- Migrationsverket (2008, 28. april). *Palestinska områdena mars 2008. Rapport från Migrationsverkets besök i Israel, Gazaremsan och Västbanken 13-18 mars 2008*. Norrköping: Migrationsverket. Tilgjengelig fra

<http://www.migrationsverket.se/include/lifos/dokument/www/08042853.pdf>
[lastet ned 24. januar 2011]

- Migrationsverket & Utlendingsdirektoratet (2003). *Rapport fra Migrationsverkets og Utlendingsdirektoratets utredningsresa till Västbanken och Gazaremsan den 26-31 oktober 2003*. Norrköping: Migrationsverket.
Unntatt offentlighet. Kun tilgjengelig på Landinfos interne landdatabase.
- [Palestinske utenriksdepartementet] (u.å.) *Wizarat ash-shu'un al-khariyya. Khaddamat qunsuliyya. Al-jawazat. (Utenriksdepartementet. Konsulære tjenester. Pass)*. Tilgjengelig fra http://www.mofa.gov.ps/ar/index.php?p=q_services_4 [lastet ned 21. januar 2011]
- Shibliak A. (1996). Residency status and civil rights of Palestinian refugees in Arab countries. *Journal of Palestine studies*. Vol. 25, no. 3 (36-45).
Tilgjengelig fra <http://www.jstor.org/stable/pdfplus/2538257.pdf?acceptTC=true> [lastet ned 9. februar 2011]
- UN Human Rights Council (2009, 15. september). *Human rights in Palestine and other occupied Arab territories. Report of the United Nations Fact Finding Mission on the Gaza Conflict*. New York: UN Human Rights Council.
Tilgjengelig fra http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/specialsession/9/docs/UNFFMGC_Report.pdf [lastet ned 24. januar 2011]
- WHO, dvs. World Health Organization (2010, desember). *Monthly report. Referral of patients from the Gaza Strip. December 2010*. Geneve: WHO.
Tilgjengelig via: http://issuu.com/who-opt/docs/update_rad_december_2010 [lastet ned 27. januar 2011]
- WHO (2011, januar). *Monthly report. Referral of patients from the Gaza Strip. January 2011*. Geneve: WHO. Tilgjengelig via: http://issuu.com/who-opt/docs/update_rad_december_2010 [lastet ned 10. februar 2011]

Muntlige kilder

- Ahmad Shafi, lederen for passavdelingen i det palestinske innenriksdepartementet. Samtale i Ramallah i oktober 2010.
- Diplomatkilde i Jerusalem. E-postkorrespondanse mars-april 2010 og telefonsamtale i januar 2011.
- Dalia Kerstein, leder for den israelske menneskerettighetsorganisasjonen Hamoked. Samtaler i Jerusalem i juni 2009, november 2010 og telefonsamtale 12. august 2010.
- Ghazi Hamad, sjef for grensemyndighetene i Gaza. Samtale i Rafah i oktober 2010.

- Hassan Alawi. Viseminister. Avdeling for sivile saker og pass. Det palestinske innenriksdepartementet. Samtaler i Ramallah i mars 2008, juni 2009 og oktober 2010.
- Kilder i det palestinske innenriksdepartementet. Samtaler i Ramallah i oktober og november 2010.
- Kilde i det palestinske utenriksdepartementet. E-postkorrespondanse i mai 2010 og samtale i september 2009.
- Lt. Col. Avi Shalev, leder for internasjonale relasjoner. Civil Administration of Judea & Samaria. Samtale i Beit El, 6. mars 2008.
- Norske ambassaden i Kairo. E-postkorrespondanse i desember 2010.
- Norsk folkehjelps kontor i Gaza. Samtale i oktober 2010.
- Palestinske selvstyremyndigheter ved tidligere ansatt. Gaza. Intervju i desember 2009.
- Palestinske diplomatiske delegasjonen i Norge. Samtale i Oslo i mars 2009.
- Shawan Jabarin, leder for Al-Haq. Samtaler i Ramallah i mars 2008, juni 2009 og oktober 2010.
- Ziad Hammouri, lederen for Jerusalem Centre for Social and Economic Rights. Samtale i Jerusalem 5. mars 2008.